

آشنایی با

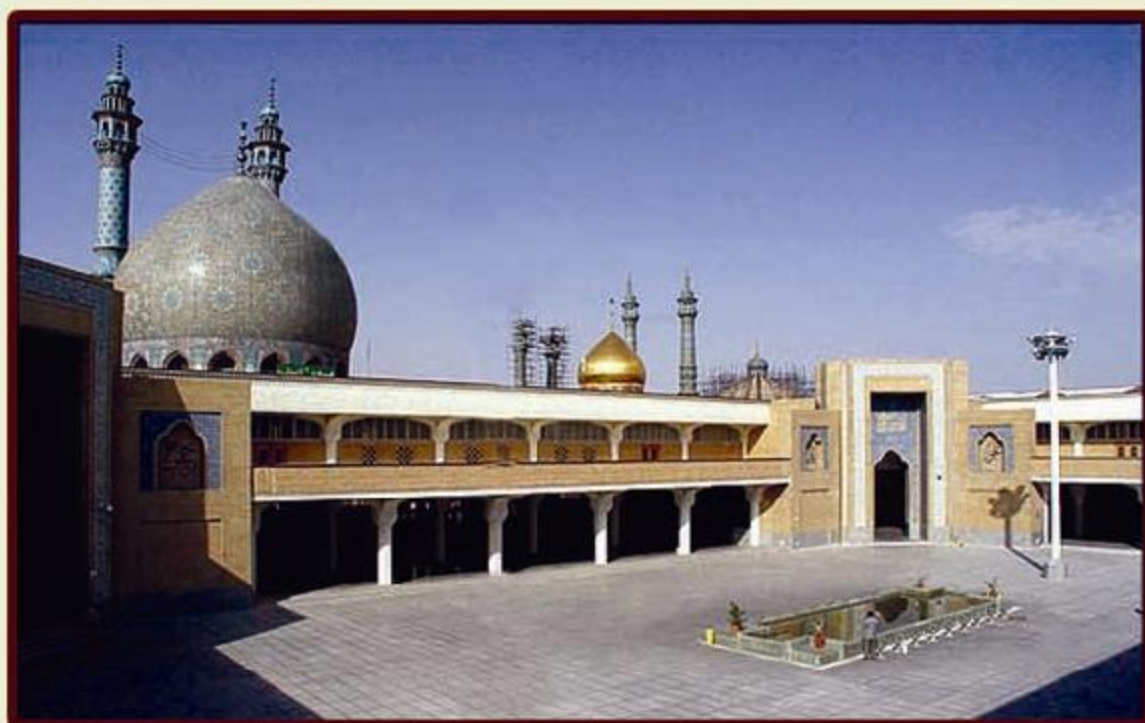
کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی رحمته الله

حضرت آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی در اواخر صفر سال ۱۲۹۲ در بروجرد دیده به جهان گشود. ایشان در سن هفت سالگی به تحصیل علوم دینی پرداخت و پس از هجرت به اصفهان و نجف در قم مشغول به تدریس شد. از جمله تألیفات ایشان ترتیب اسانید الکافی، ترتیب اسانید التهذیب ... و بیش از چهل کتاب ارزشمند علمی است. از جمله خدمات ایشان می توان به ساخت مسجد اعظم ، تأسیس کتابخانه مسجد اعظم، ساخت دو مدرسه در نجف، ساخت مسجد بزرگ هامبورگ و احداث پنج کتابخانه دیگر در نجف ، قم و کرمانشاه اشاره کرد. ایشان در روز پنجشنبه ۱۲ شوال ۱۳۸۰ مطابق با ۱۰ فروردین ۱۳۴۰ شمسی ندای حق را لبیک گفت.

الطباطبائی
۱۳۳۴
حسین طباطبائی
البروجردی

کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی معروف به کتابخانه مسجد اعظم، به همت این مرجع بزرگ، در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (سلام... علیها) و در ضلع غربی مسجد اعظم تأسیس، در ۲۵ فروردین ۱۳۴۰ شمسی افتتاح و به بهره‌برداری رسید.

مرحوم شیخ ابوالقاسم آشتیانی - اولین رئیس کتابخانه - با کفایت و کاردانی آنرا اداره و در سال ۱۳۷۵ شمسی به علت کهنولت سن، سرپرستی کتابخانه را به شورای عالی حوزه علمیه قم واگذار کرد. از آن پس حضرت آیت الله استادی مدیر وقت حوزه علمیه قم تغییراتی اساسی در بهسازی و بالا بردن کیفیت خدمات مرجع انجام داد. رده بندی و فهرست نویسی کتاب های چاپی و نسخ خطی نیز تحت راهنمایی های ایشان انجام گرفت.

بر اساس ساختار جدید مرکز مدیریت حوزه های علمیه، اداره این کتابخانه در سال ۱۳۸۸ به معاونت پژوهش حوزه های علمیه واگذار شد. توجه ویژه حضرت آیت ا... مقتدائی - مدیر محترم حوزه های علمیه - و نگاه جامع معاون محترم پژوهش حوزه حجت الاسلام و المسلمین عماد باعث رشد قابل ملاحظه ای در پیشرفت این کتابخانه گردید.

مجموعه کتاب‌های این کتابخانه به صورت وقفی، اهدائی و خرید تهیه و گردآوری شده‌است. از جمله واقفین کتاب به این کتابخانه عبارتند از: آیت الله العظمی بروجردی، آیت الله مقدس اصفهانی، آیت الله فرید اراکی، و به ویژه مرحوم آقای حاج محمد رضانی - صاحب نشر کلاله خاور - که بیش از دو هزار جلد نسخه خطی و حدود چهل هزار جلد کتاب چاپی اهدا نموده است.

در سال‌های اخیر نیز اهداء کنندگانی همچون آیت الله وجدانی فخر، حجت الاسلام والمسلمین پزشکی، حجت الاسلام والمسلمین مهدوی-صفت و آیت الله سید محمد جواد علوی بروجردی (که تعداد ۶۲۴ نسخه خطی اهدا نموده‌اند) و نیز کتب اهدائی از سوی اداره کل ارشاد اسلامی استان و اداره امور کتابخانه‌های معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه نقش ویژه‌ای در غنای هر چه بیشتر کتابخانه داشته‌اند.

تعداد کتابها

۶

۱. نسخ خطی کتابخانه مسجد اعظم ۶۸۱۴ جلد در ۴۸۲۴ مجلد است. از نسخه‌های نفیس این کتابخانه می‌توان به دست‌خط‌های مؤلفینی همچون صدر المتألهین، علامه مجلسی، سید حسین طباطبائی بروجردی و شرف‌الدین محمد مکی بن محمد عاملی و کتاب‌هایی همچون «الشفاء» (سده ششم) و «مصابح المتعبد» (سده هفتم) اشاره نمود.

۲. کتب چاپی این مجموعه حدود یکصد هزار جلد است که تعداد قابل توجهی از آنها از نوع چاپ سنگی است.
۳. بیش از چهار هزار جلد نشریات و روزنامه در آرشیو کتابخانه موجود است.

منشورات کتابخانه

۸

در سال‌های ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ با همکاری برخی از اندیشمندان حوزه، نشریه‌ای با نام «نشریه کتابخانه مسجد اعظم» بصورت ماهنامه منتشر می‌شد که مورد استقبال فضلا قرار گرفته بود.

فهرست نسخ خطی اولین بار توسط آیت الله استادی در سال ۱۳۶۵ در یک جلد چاپ شد. در سال ۱۳۸۰ فهرست جدیدی توسط آقایان صادق حسن زاده و محمود طیارمراغی نوشته شد ولی به مرحله چاپ نرسید. در سال ۱۳۸۸ آیت الله استادی با استفاده از فیش‌های این آقایان، فهرست قبلی خود را در ۵ جلد تکمیل نمود که تاکنون جلد اول و دوم آن منتشر شده و سایر جلد‌های آن در حال آماده سازی است.

در سال ۱۳۸۴ نیز نسخه‌های اهداشده از سوی کتابخانه شخصی آیت الله العظمی بروجردی هم توسط آقای سید احمد حسینی اشکوری فهرست نگاری و در ۲ جلد منتشر شد.

کتابخانه برای اولین بار در زمان مسئولیت حجت‌الاسلام والمسلمین صادق حسن‌زاده _ سال ۱۳۷۶_ بر اساس موضوع کتاب‌ها، طبقه‌بندی و در دفتر مخصوص ثبت شد. سپس نرم‌افزار کتابخانه، توسط واحد رایانه مرکز مدیریت حوزه، برنامه‌نویسی شد و اطلاعات بدست آمده در آن ثبت گردید تا پاسخ‌گوی مراجعه‌کنندگان باشد.

مراجعه‌کنندگان می‌توانند از قفسه باز کتابخانه و کتب مخزن استفاده نمایند. بدین صورت که کتاب‌های مورد نیاز خود را با مراجعه به متصدی کتابداری تحویل گرفته و در سالن مطالعه نمایند. لازم به ذکر است، این کتابخانه بخش کتاب امانی ندارد.

در سال ۱۳۸۴ به سفارش تولیت محترم مسجد اعظم از تمامی نسخ خطی، عکس برداری شد. مراجعه کنندگان می توانند با استفاده از رایانه، تصاویر نسخه های مورد نیاز را ببینند و یا با ارایه درخواست کتبی، پرینت تصاویر را دریافت نمایند.

نوار خانه

بیش از چهل هزار نوار کاست شامل دروس پایه اول تا پایان سطح از اساتید مجرب حوزه آماده ارایه خدمات به مراجعه کنندگان است. استفاده از بانک نوار برای اعضا به صورت امنی آزاد است. کلیه نوارها توسط مؤسسه قدس به صورت نرم افزاری بر روی CD منتقل شده است.

ساختمان سابق کتابخانه در ضلع شمال غربی مسجد اعظم واقع شده بود، و با دو سالن مطالعه برادران به مساحت ۱۸۰ متر مربع و مخزن کتاب در دو طبقه به مساحت ۱۸۰ متر مربع و دفتر کتابخانه، کل فضای کتابخانه را در بر می گرفت.

از آنجایی که محل سابق کتابخانه از امکانات و فضای کافی جهت نگهداری کتب و خدمات مرجع برخوردار نبود با پیشنهاد و اقدام تولیت معظم مسجد اعظم - حضرت آیت الله علوی بروجردی - و همت مسئولین محترم جمهوری اسلامی بخصوص جناب مهندس محتاج استاندار وقت در سال ۱۳۸۶، ساختمان جدید کتابخانه در قالب طرح ساماندهی ضلع غربی مسجد اعظم، بازسازی و در آخرین روزهای سال ۱۳۸۸ با حضور جناب آقای دکتر احمدی نژاد - ریاست محترم جمهوری اسلامی - افتتاح و جهت استفاده عموم به ویژه علما و فضایی حوزه علمیه به بهره‌برداری رسید.

بنای جدید در چهار طبقه با بیش از ۴۰۰۰ مترمربع زیربنا، با بهره‌گیری از اسلوب معماری جدید و تأسیسات و تجهیزات مدرن، توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و با مشاوره شرکت مهندسين پيرراز - که سابقه احداث ساختمان کتابخانه ملی را در کارنامه خود دارد - طراحی و احداث شده است.

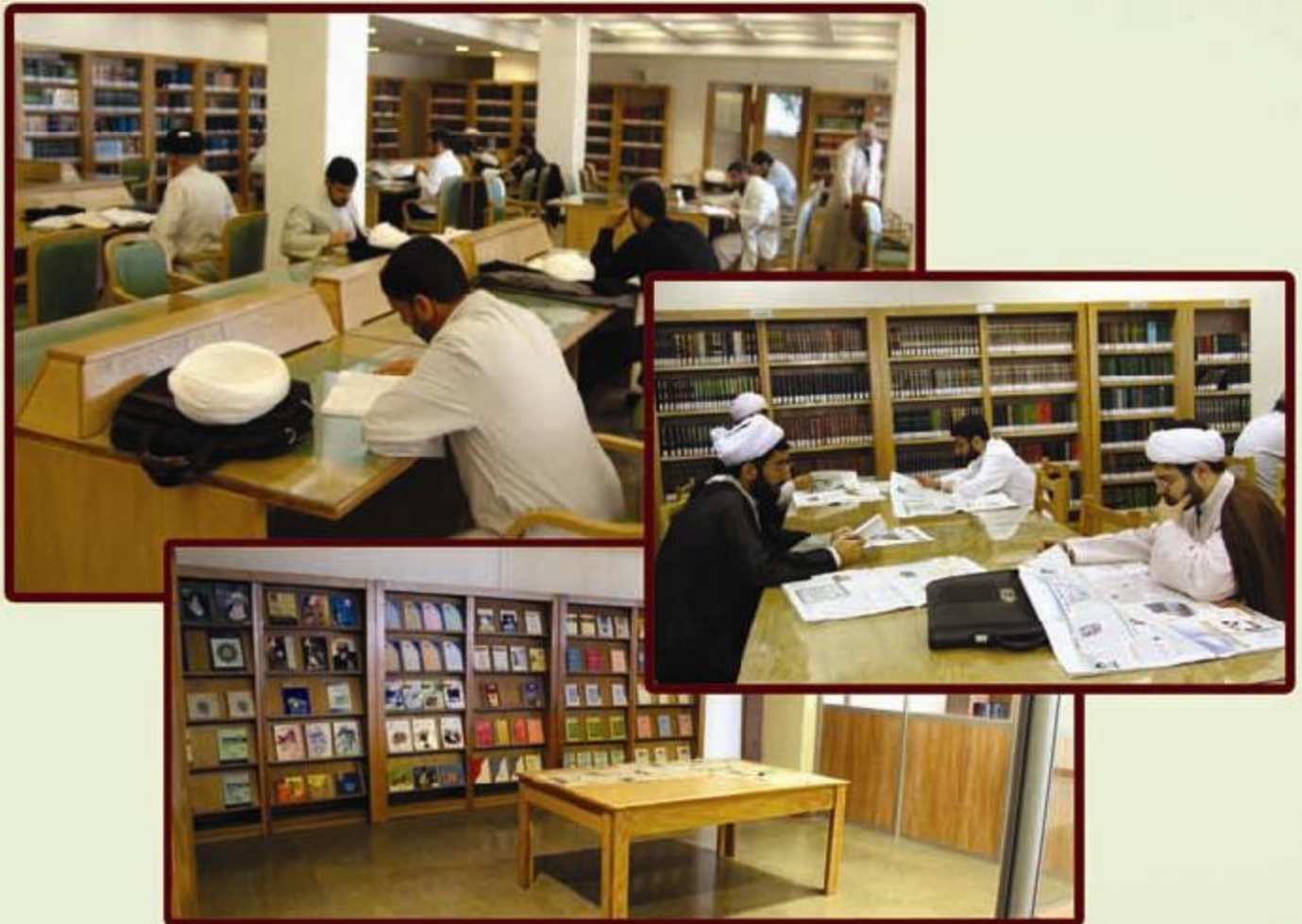
مخزن کتابخانه در طبقه زیرزمین با وسعت حدود ۲۳۰ متر مربع به دو بخش مستقل «مخزن کتب خطی» و «مخزن کتب چاپی» تقسیم شده است که دارای سیستم امنیتی، سیستم تهویه هوا و سیستم اعلام و اطفاء حریق بوده و درب‌های ضد حریق آن در نوع خود کم نظیر است. ظرفیت مخزن بصورت ۴۸۰ قفسه ریلی پارتیشن‌بندی شده تجهیز شده است.

در کنار مخزن کتابخانه، اتاق صحافی با مساحتی حدود ۲۰ متر مربع با امکانات لازم و کافی از جمله دستگاه برش برقی و دستی، دستگاه پرس روزنامه، مجله، کتاب و دستگاه طلاکوب، تعبیه شده است.

در این طبقه سالن مطالعه‌ای با مساحت ۳۳۰ متر مربع برای استفاده بانوان، با میز و صندلی‌های مخصوص مطالعه و بیش از ۴۰ قفسه کتاب، نشریات و روزنامه برای دسترسی آسان مراجعه کنندگان به کتب (قفسه باز)، در نظر گرفته شده است.

سالن مطالعه این طبقه نیز با ۳۳۰ متر مربع مساحت برای استفاده آقایان با ظرفیت بیش از ۱۰۰ نفر، در نظر گرفته شده است. قفسه‌های کتاب برای دسترسی آسان مراجعه کنندگان به کتب (قفسه باز) و قفسه نشریات و روزنامه و میزهای مختص مطالعه نشریات از جمله امکانات این سالن است.

طبقه دوم کتابخانه شامل چهار بخش است:

۱. سالن محققین: این سالن ویژه محققین و پژوهشگران با مساحتی بالغ بر ۱۸۰ مترمربع با ظرفیت ۲۵ نفر، همراه با مجموعه کتابهای لازم به صورت قفسه باز برای دسترسی آسان محققان و طالبان علم احداث شده است. سالن محققین به ۴۰ دستگاه رایانه با قابلیت اتصال به شبکه جهانی و بهره‌مندی از کتابخانه دیجیتال تجهیز شده است. پژوهشگران در این بخش می‌توانند نتایج تحقیقات خود را با مراجعه به امور رایانه کتابخانه بصورت پرینت شده و یا نرم افزاری دریافت نمایند.

۲. بخش اداری. ۳. امور رایانه و سرور مرکزی. ۴. بوفه.
- بخش‌های دیگری مانند امور رایانه، بخش اداری و فروشگاه نیز در ساختمان کتابخانه پیش‌بینی شده است که برای مدیریت و استفاده بهینه از این کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- این کتابخانه روزانه در دو نوبت کاری خود از ساعت ۷ صبح الی ۲۰ ، بطور متوسط پذیرای بیش از یک هزار نفر از طالبان علم و معرفت است.

مسجد اعظم قم در جوار حرم مطهر کریمه اهل بیت (علیهم السلام) همواره جایگاه بزرگترین محافل دینی علمی اجتماعی و سیاسی و مرکز مهمترین همایش‌ها و سخنرانی‌های عالمان بوده است. و اکنون نیز خیل عظیمی از طلاب و فضلاء حوزه علمیه از اقصای نقاط جهان در مجلس درس مراجع معظم تقلید، حاضر شده و در بالاترین سطوح از چشمه‌سار علم و فضیلت این بزرگواران بهره‌مند می‌شوند.

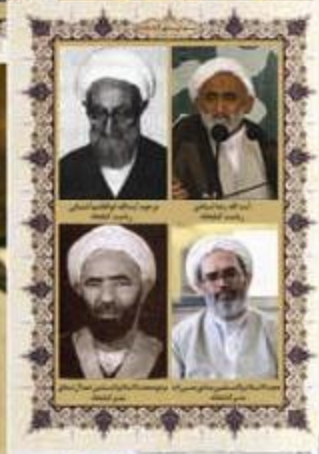
کتابخانه مسجدی با این عظمت، این ظرفیت را دارد تا بعنوان یک کتابخانه نمونه مسجدی در جهان تشیع بدرخشد.

امید است با حمایت‌های لازم، ظرفیت‌های بیشتری برای ارائه خدمات کتابخانه‌ای برای این مجموعه ارزشمند علمی فراهم گردد تا بر اساس چشم‌انداز توسعه این کتابخانه، جایگاه آن تا سطح یک کتابخانه ملی حوزوی طراز اول، ارتقا یابد.

ان شاء الله

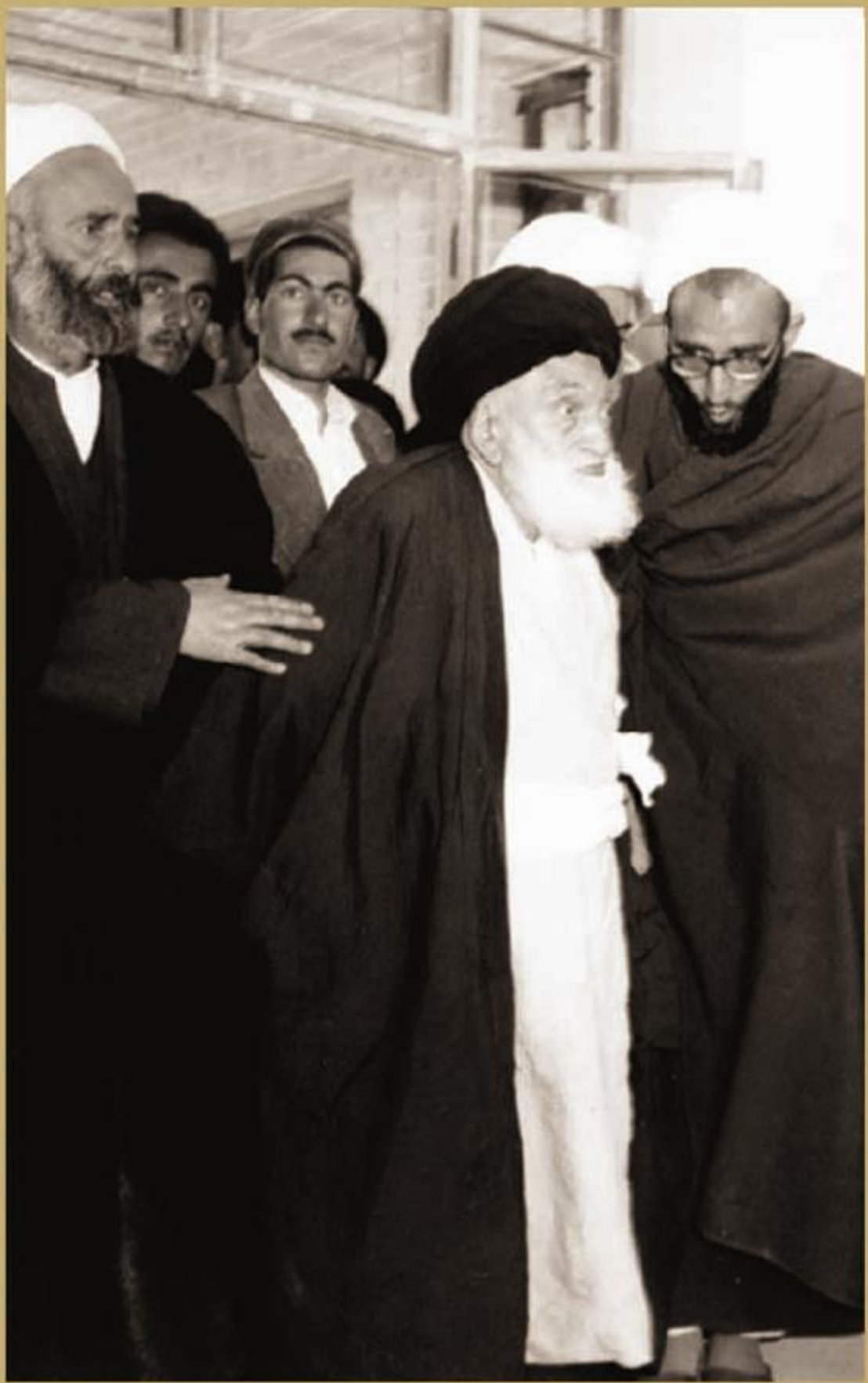
نگارخانه

تمنال آیت اللہ العظمیٰ بروجردی

تمنای آیت الله العظمی بروجردی

تمثال آیت الله العظمیٰ بروجردی

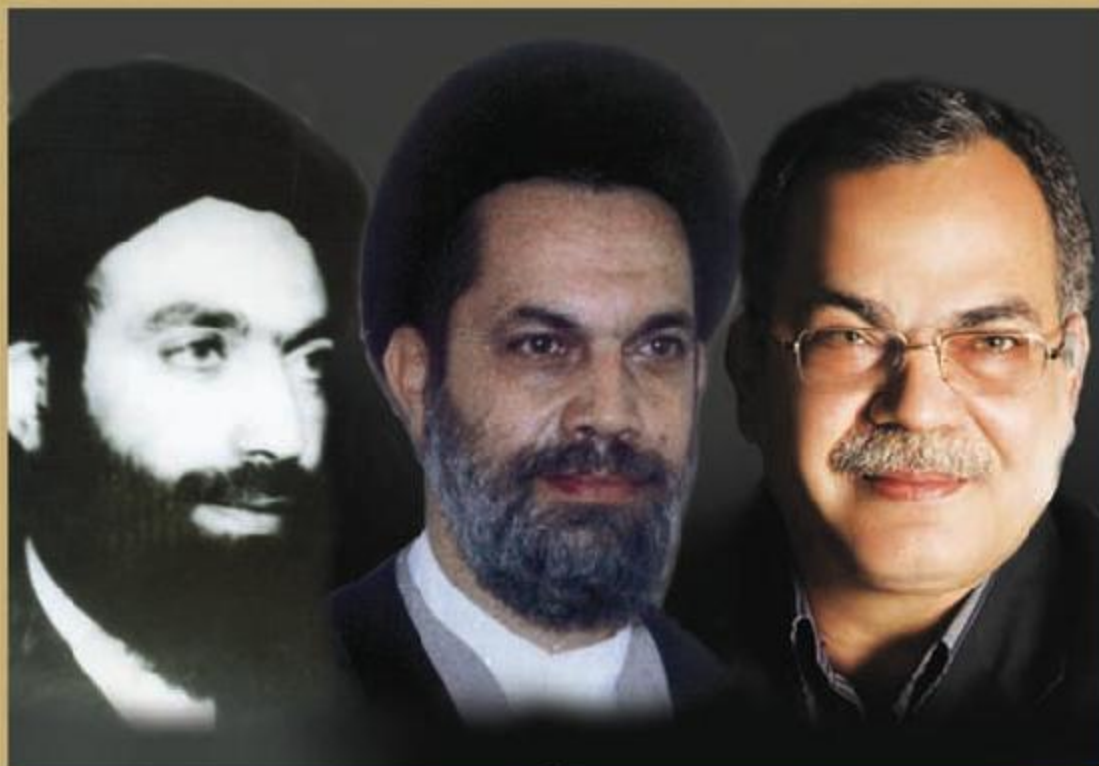

حضرت آیت الله بروجردی (ره) در محضر درس حضرت آیت الله آخوند ملا کاظم خراسانی (ره)

طلاب و مردم در محضر حضرت آیت الله العظمی بروجردی (ره)

تولیت‌های مسجد اعظم

مرحوم سید محمد حسن
طباطبایی

مرحوم سید صادق
طباطبایی

آقای سید محمد باقر
طباطبایی

آیت الله حاج سید محمد جواد علوی بروجردی
متولی فعلی مسجد اعظم

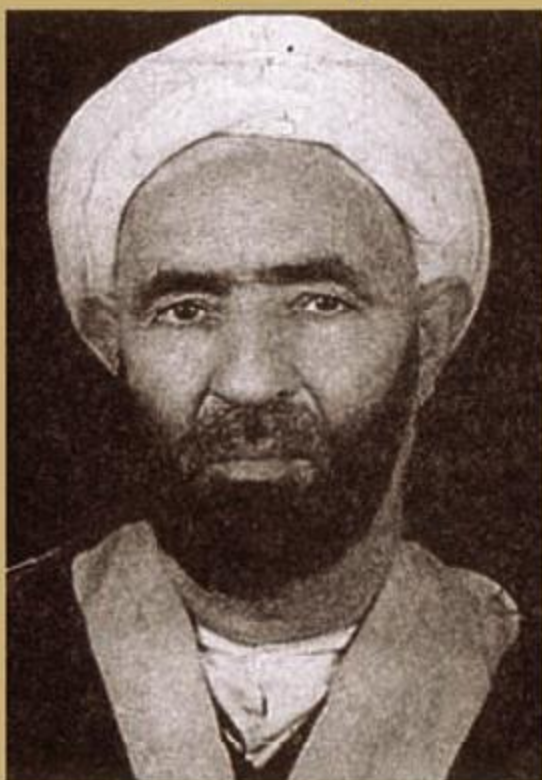
مسئولان سابق کتابخانه

مرحوم آیت الله ابوالقاسم آشتیانی
ریاست کتابخانه

آیت الله رضا استادی
ریاست کتابخانه

مرحوم حجت الاسلام والمسلمین احمد آل اسحاق
مدیر کتابخانه

حجت الاسلام والمسلمین صادق حسن زاده
مدیر کتابخانه

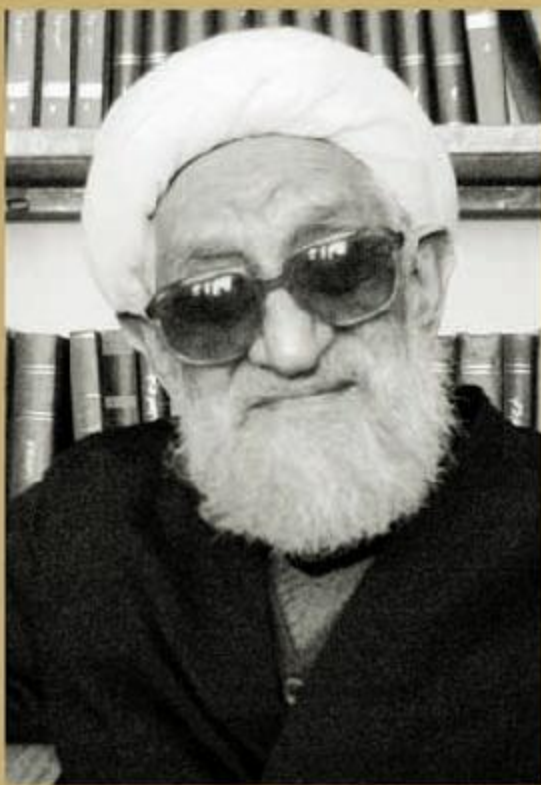
اهدا کنندگان کتاب

مرحوم آیت الله حسن فرید اراکی

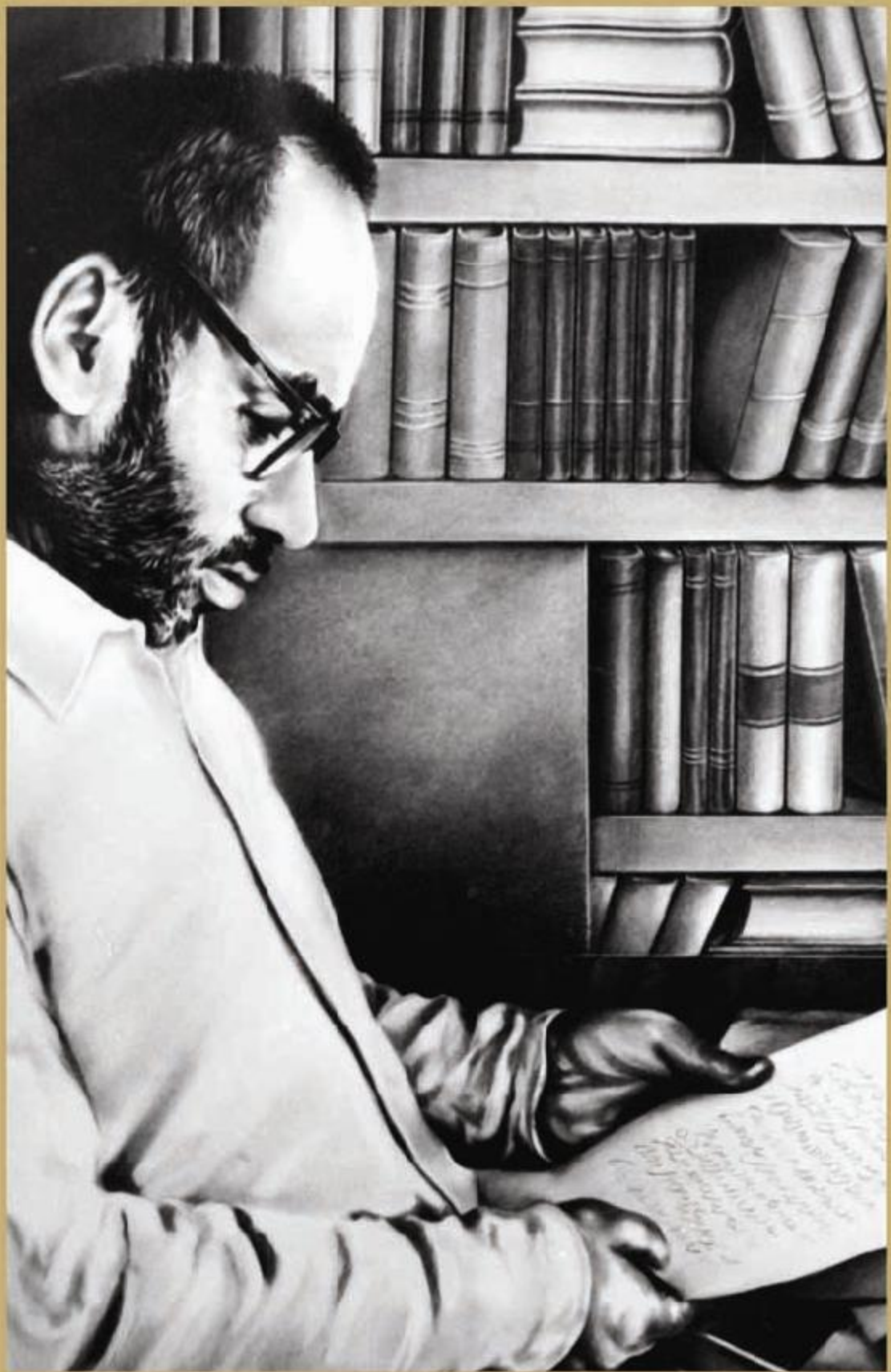
مرحوم آیت الله محمد مقدس اصفهانی

حجت الاسلام والمسلمین عبدالغنی مهدوی صفت

مرحوم حاج محمد رمضانی

مرحوم حاج محمد رمضانی صاحب نشر کلاله خاور

بسم الله الرحمن الرحيم

قال علي عليه السلام الاسلام هو

حسب قول الله صلى الله عليه وسلم قبل فقال

يوسف فقال عليك السلام ما هي العري النعمان

وليك والسمع فانه معز طاهر والاعمال

فيل صلا وسودع وآيات وما يقتدر منه فقال له

بدني فقال الحسن الحلو وخلة الرحم من الرقة

التسليم والتسليم هو البقي

بقدر هو التصديق هو الاقرار ولا

داراي حسن من ختم وكن حسو